

บันทึก

เรื่อง เวลาราชการทวิคูณของตำรวจสนาม

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ๙๕๖๙/๒๕๐๔ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๐๔ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหาเรื่องการนับเวลา
ราชการทวิคูณของตำรวจสนาม ซึ่งกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงการคลังมีความเห็นขัดแย้ง
กันอยู่ โดยข้อเท็จจริงปรากฏตามรายงานของกระทรวงมหาดไทยว่า ในคราวสงครามมหาเอเชียบูรพาได้มีข้าราชการสังกัดกรมตำรวจได้รับการแต่งตั้งเป็นตำรวจสนาม สมควรจะได้รับสิทธิในการ
นับเวลาราชการทวิคูณให้เป็นจำนวนมาก แต่ก็มิได้รับสิทธิอันนี้โดยทั่วถึงกัน จึงได้มีการ
ร้องเรียนกันขึ้น เพราะเหตุว่ากระทรวงการคลังได้ถือหลักเกณฑ์การพิจารณาว่า ผู้ที่จะได้เวลา
ราชการทวิคูณให้ถือเกณฑ์ดังนี้

(๑) เป็นผู้ที่ได้รับคำสั่งของผู้บังคับบัญชาให้บรรจุในอัตรากำลังในหน่วยที่ปฏิบัติ
ราชการในยามฉุกเฉิน

(๒) นับตั้งแต่วันที่ไปปฏิบัติราชการจนถึงวันสั่งให้เลิกปฏิบัติ หรือเลิกสงคราม

นอกจากนั้นกระทรวงการคลังยังมีความเห็นว่าข้าราชการตำรวจผู้ใดเป็นตำรวจ
สนามจะต้องปรากฏหลักฐานการแต่งตั้งจากผู้บังคับบัญชาให้ทำหน้าที่ทหารหรือปฏิบัติการร่วม
รบกับทหารจึงจะมีสิทธิขอรับเวลาราชการทวิคูณได้

เรื่องนี้กระทรวงมหาดไทยมีความเห็นว่า ข้าราชการตำรวจสนามได้รับการบรรจุ
ในหน่วยที่ปฏิบัติราชการในยามฉุกเฉินอยู่แล้วตามคำสั่งผู้บัญชาการทหารสูงสุดที่ ๓๑/๒๔๘๕ ลง
วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๕ เพราะข้อ ๔ แห่งคำสั่งฉบับนี้ได้กำหนดไว้ว่า ในระหว่างที่ประเทศอยู่ใน
ภาวะสงครามและใช้กฎอัยการศึกให้ตำรวจมีฐานะเป็นทหารและเป็นการกำลังรบในการดำเนินการ
สงครามอยู่ในบังคับของผู้บัญชาการตำรวจสนาม ซึ่งกระทรวงกลาโหมก็ให้เห็นพ้องด้วยกับ
กระทรวงมหาดไทย โดยกระทรวงกลาโหมถือหลักเกณฑ์การนับเวลาราชการทวิคูณของเสนานิ
การทหารที่กำหนดไว้ว่า ตำรวจสนามตามผู้บัญชาการทหารสูงสุดแต่งตั้งขึ้นในมหาสงคราม
คราวนี้สมควรได้เวลาราชการทวิคูณ เช่นเดียวกับหน่วยทหารทุกประการ ทั้งนี้ไม่ต้องคำนึงถึงว่า
หน่วยที่ปฏิบัติราชการในยามฉุกเฉินที่ได้แต่งตั้งไว้นั้นจะประจำอยู่ ณ ที่ปกติหรือเคลื่อนที่ไปใน
สนามแล้วก็ตาม

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๔) ได้พิจารณาปัญหา
ดังกล่าวแล้ว มีความเห็นดังต่อไปนี้

โดยที่ปรากฏจากเอกสารประกอบการพิจารณาว่า การนับเวลาราชการทวิคูณของ
ตำรวจสนามนั้น ได้มีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๑ ให้ถือหลักอย่างเดียวกับทหาร ซึ่ง
กระทรวงกลาโหมได้กำหนดหลักเกณฑ์การนับเวลาราชการทวิคูณของทหารสำหรับกรณีสงคราม
มหาเอเซียบูรพา พ.ศ. ๒๔๘๔ ไว้ว่า

(๑) เป็นผู้ที่ได้รับคำสั่งของผู้บังคับบัญชาให้บรรจุในอัตรากำลังในหน่วยที่ปฏิบัติ
ราชการในยามฉุกเฉิน

(๒) นับตั้งแต่วันไปปฏิบัติราชการจนถึงวันสั่งให้เลิกปฏิบัติการหรือเลิกสงคราม
และสำหรับหลักเกณฑ์ (๑) นั้น กระทรวงกลาโหมยังได้กำหนดไว้ด้วยว่า การที่
จะถือว่าผู้ใดได้รับการบรรจุในอัตรากำลังนั้นจะต้องมีการแต่งตั้งเป็นพิเศษ ถ้าไม่มีคำสั่งให้
ปฏิบัติการเป็นพิเศษและก็ไม่ถือว่าได้ถูกบรรจุในอัตรากำลังในหน่วยที่ปฏิบัติราชการในยาม
ฉุกเฉิน^๑

จากเอกสารและข้อเท็จจริงดังกล่าว คณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นว่ ถึงแม้
ในขณะนั้นจะได้มีการประกาศใช้กฎัยการศึกษาทั่วราชอาณาจักรอันอาจถือได้โดยอนุโลมว่าผู้ที่
ตำรวจสนามทุกคนย่อมได้รับการบรรจุในอัตรากำลังในหน่วยที่ปฏิบัติราชการในยามฉุกเฉินก็ตาม
แต่ตามหลักฐานที่ปรากฏก็หาได้มีว่าตำรวจทุกคนได้รับแต่งตั้งเป็นตำรวจสนามไม่ และถึงแม้จะ
ได้มีคำสั่งผู้บัญชาการทหารสูงสุด ที่ ๓๑/๒๔๘๕ ลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๕ ให้ตำรวจมีฐานะ
เป็นทหารและเป็นกำลังรบในการดำเนินการสงคราม อยู่ในบังคับบัญชาของผู้บัญชาการตำรวจ
สนามก็ตาม คณะกรรมการกฤษฎีกาก็กังเห็นว่า คำสั่งนั้นหาได้มีความหมายอันอาจถือได้ว่า ได้มี
การแต่งตั้งให้บรรจุในอัตรากำลังในหน่วยที่ปฏิบัติราชการในยามฉุกเฉินทุกคนไม่ เพราะการที่จะ
ถือว่าตำรวจผู้ใดได้รับการแต่งตั้งให้บรรจุในอัตรากำลังในหน่วยที่ปฏิบัติราชการในยามฉุกเฉิน
จะต้องพิจารณาคำสั่งแต่งตั้งนั่นเอง ซึ่งทั้งนี้ก็ยอมแล้วแต่ข้อเท็จจริงของแต่ละบุคคลเป็นราย ๆ ไป

อนึ่ง ตามที่กระทรวงมหาดไทยอ้างว่า อัยการ หรือผู้พิพากษาฝ่ายพลเรือนซึ่ง
ได้รับแต่งตั้งเป็นอัยการศาลทหารหรือผู้พิพากษาศาลทหารตามคำสั่งผู้บัญชาการทหารสูงสุด ก็ยัง
มีสิทธินับเวลาราชการทวิคูณได้โดยไม่ต้องมีคำสั่งแต่งตั้งจากผู้บังคับบัญชาแต่อย่างใดอีกนั้น
คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า กรณีที่กระทรวงมหาดไทยยกขึ้นอ้างนั้น ยังไม่ตรงกับเรื่องที่เป็น
ปัญหาอยู่นี้ เพราะอัยการหรือผู้พิพากษาดังกล่าวได้รับการแต่งตั้งให้เป็นอัยการศาลทหารหรือผู้
พิพากษาศาลทหาร โดยคำสั่งผู้บัญชาการทหารสูงสุดในระหว่างที่ได้มีประกาศใช้กฎัยการศึกษาทั่ว
ราชอาณาจักร จึงยอมเป็นการแต่งตั้งอันชอบด้วยกฎหมาย ฉะนั้นเมื่อทางกระทรวงกลาโหม
รับรองว่าการแต่งตั้งเช่นนั้นเป็นการบรรจุในอัตรากำลังในหน่วยที่ปฏิบัติราชการในยามฉุกเฉิน
แล้วผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งจึงยอมมีสิทธิที่จะขอับเวลาราชการทวิคูณ ตามหลักเกณฑ์ที่
กระทรวงกลาโหมวางไว้ได้ ซึ่งเรื่องนี้คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๕) ก็
ได้เคยให้ความเห็นไว้แล้วในบันทึกเรื่องเวลาราชการทวิคูณ (บันทึกส่งพร้อมหนังสือที่ ๓๕๒๑/

^๑ รายละเอียดโปรดดูบันทึกเรื่อง เวลาราชการทวิคูณ (บันทึกส่งพร้อมหนังสือที่ ๓๕๒๑/
๒๕๐๑ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๐๐

๒๕๐๑ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๐๑)

โดยเหตุผลดังกล่าวแล้ว คณะกรรมการกฤษฎีกาจึงเห็นว่า ตำรวจสนามซึ่งจะมีสิทธิขอรับเวลาราชการทวิคูณได้นั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีหลักฐานปรากฏการแต่งตั้งให้ได้รับบรรจุในอัตรากำลังในหน่วยที่ปฏิบัติราชการในยามฉุกเฉินโดยชัดแจ้งเท่านั้น

(ลงชื่อ) หยุต แสงอุทัย

(นายหยุต แสงอุทัย)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๕๐๕